

REFERAT

12. juni 2024

Møde i Det Særlige Bygningssyn

Torsdag den 6. juni 2024 kl. 10.15 – 14.15

i Slots- og Kulturstyrelsen, København, Hammerichsgade 14, 5. sal.

Mødelokale: 5.02

Det Særlige Bygningssyn
c/o Slots- og Kulturstyrelsen,
Center for Kulturarv,
Fejøgade 1, 2. sal
4800 Nykøbing F.

Mia Kroer Ræbild
Arkitekt Cand. Arch./Sekretær for
Det Særlige Bygningssyn
Dir. 33 74 52 68

Fra Bygningssynet deltog:

Forperson, arkitekt Hanne Ullum, arkitekt Jens Andrew Baumann, arkitekt Thomas Carstens, landskabsarkitekt Jacob Fischer, civiløkonom Birthe Iuel, arkitekt, professor Thomas Bo Jensen, arkitekt, byplanlægger Thina Wallin Jensen, arkitekt Eske Møller, kunsthistoriker, seniorforsker Vibeke Andersson Møller, arkitekt Sara Aasted Paarup, historiker, ph.d. Morten Pedersen, cand. mag. i æstetik og kultur Mette Slynghborg (ankom under pkt. 2.1) og arkitekt Tina Saaby.

Afbud fra:

Ingen.

Fra Slots- og Kulturstyrelsen deltog:

Enhedschef Mette Carstad, arkitekt Michael Nørskov og specialkonsulent Mia Kroer Ræbild (referent).

DAGSORDEN

1. Dagsorden

1.1 Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt uden bemærkninger.

1.2 Bemærkninger til referat af Det Særlige Bygningssynsmøde den 2. maj 2024

Birthe Iuel havde forud for mødet sendt en særudtalelse vedr. *pkt. 2.1 Orientering om konkurrencen for Rigsarkivet og vinderprojektet*, som hun gerne ville have tilføjet referatet.

På baggrund heraf opstod der en generel drøftelse af Det Særlige Bygningssyns rolle, og forperson Hanne Ullum opfordrede til, at man tager Bygningssynets rolle op som en principiel sag ved et senere møde. Blandt synets medlemmer var der endvidere enighed om, at man ønsker at få udarbejdet en forretningsorden for Det Særlige Bygningssyn.

Vibeke Andersson Møller gav til mødet udtryk for, at hun fandt, at Bygningssynets udtalelse vedr. *pkt. 2.2 Orientering om Bellahøj* tydeligere skulle betone, at det både er landskab og bygninger, som synet finder har bærende værdier ved en eventuel fredning. Desuden burde det tydeligere fremgå, at Bygningssynet fandt, at fredningsforslaget fra By & Land bør revideres inden en fremlæggelse af fredningssagen, idet forudsætningerne for fredningsforslaget er meget ændret.

1.3 Habilitet

Intet at bemærke blandt synets medlemmer i forhold til nærværende møde.

2. Orientering

2.1 Orientering om fredningen af Aarhus Universitet

Mia Kroer Ræbild orienterede om, at Slots- og Kulturstyrelsen den 17. maj 2024 traf afgørelse om at frede dele af Aarhus Universitetspark og udvalgte bygninger i Aarhus Universitetspark og Vennelystparken samt opridsede fredningssagens forløb siden Aarhus Universitets bygninger blev optaget i den danske kulturkanon i 2006. Det Særlige Bygningssyn tog orienteringen til efterretning.

2.2 Orientering om status på fredningen af SAS-Hotellet

Mia Kroer Ræbild orienterede om, at høringsfristen udløb den 15. maj 2024, og at der i alt er indkommet syv høringssvar, heriblandt fra ejeren af SAS-Hotellet. De seks høringssvar bakker alle op omkring en fredning. Ejer bakker op omkring en fredning af bygningens ydre, men er bekymret for det indvendige, som bl.a. kan blive en begrænsning for hotelvirksomhedens udvikling og drift. Styrelsen skal senest træffe afgørelse om fredning af SAS-Hotellet den 14. august 2024.

Det Særlige Bygningssyn forespurgte, om der i forbindelse med fredningen vil blive udarbejdet en manual for bygningsarbejder og vedligehold af SAS-Hotellet. Dette bekræftede styrelsen.

2.3 Orientering om aflysning af arkitektkonkurrencen for Svanemølleværket

Mette Carstad orienterede om, at arkitektkonkurrencen for omdannelse af Svanemølleværket, som By & Havn skulle i gang med sammen med Bygnings- og Udviklingsfonden, er blevet aflyst. Aflysningen skyldes, at en større del af grunden nu forventes anvendt til Hofors' nye spidslastanlæg, som er nødvendigt for Københavns varmeproduktion.

2.4 Orientering om klagesager

Mia Kroer Ræbild orienterede om, at Kulturministeriets departement har afgjort to klagesager siden sidste bygningssynsmøde:

Kulturministeriet har stadfæstet Slots- og Kulturstyrelsens afgørelse om afslag på ophævelse af fredningen af Den tidligere herredsfogedbolig, Sandagervej 49, 9690 Fjerritslev, Jammerbugt Kommune.

Kulturministeriet har stadfæstet Slots- og Kulturstyrelsens afgørelse om afslag på ansøgningen om etablering af muråbning mellem den fredede bygning Brinck Seidelins Gade 10 og den ikke fredede naboejendom Brinck Seidelins Gade 12 a, Hjørring Kunstmuseum, 9800 Hjørring, Hjørring Kommune.

Det Særlige Bygningssyn tog orienteringen til efterretning.

3. Lister over byggesager i perioden 2. april til 6. maj 2024

Der var denne gang ingen indkomne spørgsmål fra Bygningssynet til byggesagslisterne.

3.1 Der var ingen yderligere spørgsmål til byggesagslisten.

3.2 Der var ingen yderligere spørgsmål til byggesagslisten over egne bygninger.

3.3 Der var ingen yderligere spørgsmål til klagesagslisten.

Der blev spurgt ind til, om Bygningssynet kan stille spørgsmål til indholdet af de faglige retningslinjer. Mette Carstad svarede, at Bygningssynet altid er meget velkomne til at stille spørgsmål til de faglige retningslinjer, samt at Bygningssynet skal huske ved gennemlæsningen af byggesagslisterne, at de har mulighed for at bede om at få en eller flere sager forelagt på et kommende møde.

4. Præsentation af underretningsbekendtgørelsen

Mette Carstad gav en præsentation af underretningsbekendtgørelsen, der trådte i kraft i 2012, og hvis formål var at forenkle nogle af de administrative processer vedrørende behandling af byggesager, så man som ejer fik frihed til at lave mindre ændringer uden at skulle søge om tilladelse først. Før underretningsbekendtgørelsen krævede alle bygningsarbejder i en fredet bygning tilladelse, undtagen hvis arbejderne var almindelig vedligeholdelse.

Efter underretningsbekendtgørelsen kan visse bygningsarbejder iværksættes efter skriftligt underretning og uden tilladelse fra Slots- og Kulturstyrelsen.

Det gælder:

- 1) Bygningsarbejder vedrørende nyere køkken og bad i bygninger, der oprindeligt er opført til beboelse, som sker inden for de eksisterende rums afgrænsning. Ved nyere køkken og bad forstås et køkken eller bad, som er under 50 år gammelt, og som ikke stammer fra bygningens opførelsestidspunkt.
- 2) Bygningsarbejder som udføres i overensstemmelse med en manual for bygningen. En manual beskriver, hvordan konkrete bygningsarbejder i en bestemt fredet bygning må udføres. Manualen skal være godkendt af Slots- og Kulturstyrelsen.
- 3) Indvendig opsætning af greb til brug for personer med nedsat funktionsevne. Dette gælder dog ikke i fællesarealer som f.eks. trapperum.
- 4) Fremføring af rør under terræn til kælder.
- 5) Opsætning af skilte i overensstemmelse med regler fastsat i en lokalplan, en byplanvedtægt eller tilsvarende.

5. Gennemgang af to udvalgte afgjorte byggesager – sådan arbejder vi - små og store sager

Michael Nørskov gennemgik to udvalgte, afgjorte byggesager med henblik på at belyse, hvordan styrelsen arbejder med en given byggesag: Fra ansøgningen modtages, hvilke overvejelser og drøftelser, der er undervejs, til afgørelsen træffes.

Den ene sag omhandlede en ansøgning om udskiftning af galvaniseret ståltag og gavlbeklædning, herunder påmalet skiltning, på Paustians Hus, Kalkbrænderiløbskaj 2, 2100 København Ø (opført 1987 af Jørn Utzon med tilbygning fra 2010 af Kim Utzon, fredet i 2012). Årsagen til ansøgningen var, at ståltag og -beklædning var nedslidt og utæt.

Den anden sag omhandlede en ansøgning om montering af fire glasinddækninger på balkonetagen i rådhusårnet på Københavns Rådhus, Rådhuspladsen 1, 1550 København V (opført 1892-1905 af Martin Nyrop, fredet i 1981). Årsagen til ansøgningen var, at den åbne balkonetape bevirker, at der trænger vand ind i rådhusårnet og at der sker en fugtophobning, hvilket er skadeligt for tårnets konstruktion.

Det Særlige Bygningssyn kvitterede for gennemgangen, og uddybningerne gav anledning til dialog om nogle af de eksempler, styrelsen møder i sagsbehandlingen. Bygningssynet ser gerne flere sager fremlagt på et senere tidspunkt.

6. Fortsættelse af drøftelse vedr. implementering af strategien

Af tidsmæssige årsager blev punktet udskudt til det kommende møde i Det Særlige Bygningssyn.

7. Drøftelse af listen med fredningsforslag fra By & Land, herunder fredningsforslag besigtiget på turen 1. - 2. maj 2024

Mia Kroer Ræbild gennemgik listen over indkomne fredningsforslag fra By & Land, som styrelsen har liggende til behandling.

Der blev opfordret til, at styrelsen og By & Land samstemmer listen, så der er fuldkommen enighed om dens indhold. Det Særlige Bygningssyn bakkede op omkring, at styrelsen har dialog med By & Land omkring en prioritering af rækkefølgen for forelæggelse af de indsendte fredningsforslag. Endvidere blev det foreslået, at når styrelsen tager fat i et givent fredningsforslag, så sættes det ind i strategiens hovedtemaer om muligt.

8. Oplæg om Formidling af strategien

Af tidsmæssige årsager blev punktet udskudt til det kommende møde i Det Særlige Bygningssyn.

9. Eventuelt

Bygningssynet tilsluttede sig forperson Hanne Ullums forslag om, at medlemmerne i forbindelse med forelæggelse af store og/eller svære sager kan melde sig som repræsentant for synet til at tage på besigtigelse og se bygningen eller lokationen ved selvsyn og så viderebringe informationerne til mødet, hvor den pågældende sag skal behandles.